

JUGOSZLÁV

JUGOSLOVENSKI

KÖZGAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

PRIVREDNI GLASNIK

A BUDAPESTI SZERB-HORVÁT-SZLOVÉN KIR.
KERESKEDELMI KÉPVISELET KÖZLÖNYE.ORGAN POVLAŠĆENE TRGOVINSKE AGENCIJE
KRALJEVINE SRBA, HRVATA I SLOVENACA U BUDIMPEŠTI.

Megjelenik minden esütörtökön.

Flóizetési ára, állandó mellékletével, a Jugoszláv Közszállítási Hirdetményekkel együtt
egész évre 44, fél évre 24 pengő.

Magyar kir. postatakarékpénztári csekkszám: 53.441.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, V., Vilmos császár-út 26. Telefon: T. 103—19.

Izlazi svakog četvrtka. Pretplata zajedno sa stalnim prilogom Objava Jugoslovenskih
Javnih Dobava iznosi za godinu dana 440 Din., za pola godine 240 Din.

Čekovni račun kod madj. kralj. Poštanske Štationice br. 53.441.

Redakcija i administracija: Budapest, V., Vilmos császár-út 26. Telefon: T. 103—19.

SZERKESZTIK: GRČIĆ S. GRUJA — dr. PAVLINIČ BERNARD
UREDJUJ:*Saobraćaj na Dunavu***Memorandum državnog sekretara dra Elemara Hantoša, o dunavskoj plovidbi.**

Mitteuropäische Wirtschaftstagung održaće 4 maja o. g. u Beču svoju četvrtu konferenciju, a na dnevnom će redu biti poglavito dunavsko pitanje.

Tom prilikom upravni odbor konferencije umolio je dra Elemara Hantoša, da spremi opširan memorandum koji će se pročitati na toj konferenciji, i koji će prikazati pravno, ekonomsko i tehničko značenje dunavskog pitanja, s gledišta Srednje Europe.

Dunav je s tehničkog gledišta vanredno zapušten, a plovidba je razmerno slaba.

Ceo dunavski saobraćaj od Regensburga do mora iznašao je 1911 g. 6.9 mil. tona, koja je količina spala 1924 na 3.7 tona.

Saobraćaj se na taj način skućio skoro na polovicu. Ni 1927 g. nije se došlo do 60% mirnodopskog stanja. Skućenje saobraćaja tim je značajniji, što je tonaža brodova prema mirnodopskim godinama porasla za 25%.

Jedan engleski stručnjak koji se u poslednje vreme mnogo bavio problemom Dunava, naznačio je kao prvi faktor sniženog saobraćaja opadanje proizvodnje, u drugom redu visoke carinske stravove, a u trećem redu različite metode pri administraciji.

Gore spomenuti memorandum u detaljima razglaba srednje evropsku važnost dunavskog saobraćaja, uzima po redu Jugoslaviju, Bugarsku, prikazuje delatnost Medjunarodne Dunavske Komisije, tehničke uređuje, i sve ostalo. Prelazi na Dunavski akt od 23 juna 1921, čiji propisi nisu posve jasni, i u mnogo slučajeva pružaju prilike raznim nesporazumima, međutim koji se lako mogu ispraviti, jer dve trećine signatarnih sila imaju prava, da 5 godina posle stupanja na snagu.

Dakle počevši od 1 septembra 1927,

mogu zahtevati reviziju. Punctum saliens dunavskog problema je nedostatak zajedničkog rada podunavskih država, naročito konkurencija brodarskih preduzeća pojedinih podunavskih država. Dosada su se dunavska brodarska preduzeća iz tarifalnih razloga borila samo protiv železnica, a sada moraju i međusobno konkurisati. Racionalizacija je faktično pokrenuta meseca oktobra 1926, u koliko je između Dunavskog Parobrodskog Društva, Madjarskog Rečnog i Pomorskog A. D. i. Južno Nemačkog Parobrodskog Društva sklopljen sporazum, prema kojem su oba gore spomenuta društva prekulila pre nekoliko godina Južno Nemačko Dunavsko Parobrodarsko Društvo. Dalja racionalizacija u mnogome zavisi o tome, kako će se odstraniti one poteškoće, koje se u vezi sa železnicama pokazuju pri pretovarivanju. Potreba saradnje između železnica i brodarskih preduzeća, kako pri eksportnim taksama tako i s gledišta sistema pretovarivanja prikazana je i u izveštaju Društva

Naroda, i stavljena je na čelo dunavskog problema.

U koliko bi pošlo za rukom, da se zajedničkim radom dunavskih država odstrane tehničke, finansijske i političke poteškoće, Dunav bi se mogao razviti kao prvi evropski vodeni put, i onda se ne bi smatrala pustim snom ideja, da u Chartumu pamučnom robom natovareni brodovi mogu stupiti u dunavski saobraćaj preko Egejskog Mora, Dardanela, Bospora i Crnoga Mora npr. sve do Budimpešte, bez pretovarivanja robe.

Memorandum se detaljno bavi važnim problemom mreže srednje evropskih vodenih puteva i napominje, da je u poslednje vreme misao izgradnje te vodene mreže znatno napredovala.

Interesantan je i onaj deo memoranduma koji se bavi carinskim poteškoćama i pokazuje, da te poteškoće u mnogomu sprečavaju razvoj dunavskog brodarstva. Pokazuje primerima koliko se vremena gubi kod brodarskih preduzeća zbog raznovrsnih carinskih propisa.

Memorandum dolazi do konkluzije, da je bezuvetno potrebna kooperacija onih država, koje su kod dunavskog saobraćaja zainteresovane.

Ne će doći do žitnog ponopola. Ne će biti osnovana centrala za eksport

U poslednjem broju našega lista govorili smo, da će vlada rešiti teški problem prodaje poljoprivrednih proizvoda, uvodjenjem žitnog monopola. Prema vestima, koje potiču iz zvaničnih krugova, usvojeno je stanovište, da bi ovako sputavanje madjarske žitne trgovine bilo bez ikakvog cilja, pošto poteškoće pri izvozu ne potiču od slabe organizacije madjarske žitne trgovine, nego odatle, što prohibitne carine okolnih država ne dadu Madjarskoj, da zauzme važno mesto na centralno-evropskim žitnim pijacama.

Prema informacijama, koje dolaze s

merodavnih mesta, vlada hoće da to pitanje reši na taj način, da pomaže naredne godine Futuru, međutim se može smatrati kao potpuno rešena stvar, da ne će centralizovati ni žitnu trgovinu, ni izvoz. Međutim pošto madjarska poljoprivreda, a takodje i trgovina i industrija muče veliku muku s prodajom svojih proizvoda s Italijom i Nemačkom, vode se ozbiljni pregovori, ali će obavljanje prometa na svaki način ostati u rukama žitne trgovine.

Prema izveštaju ministra finansija, od cele sume koja je prelinirana za čitavu budžetsku godinu, naplaćeno je u prvih

sedam meseci 90% na ime pristojbe, trošarine i carina, a 77% na ime poreza na poslovni promet. Poslednji izveštaj ministra finansija daje sliku o privrednom stanju države za budžetsku godinu 1927—1928, odnosno za prvih sedam meseci te godine. Faktični državni administrativni prihodi premašili su sa 80·3 mil. mesečne preliminarne pengova. Prema rezultatima prvih sedam meseci predhodne budžetske godine, na ime neposredne poreze naplaćeno je za 6·2 mil. više, na ime obrtne poreze 7·2 mil. na ime pristojba 7·3, na ime trošarine 8·1 mil., na ime carina 9·4 mil. Naročito povoljnu sliku pokazuje izmena u prihodima kod poreza, na poslovni promet, u koliko je u prvih sedam meseci 1927—1928 budžetske godine od preliminarnih 14 mil. naplaćeno od prilike 77% na ime poreza na poslovni promet.

Od pristojba

u prvih sedam meseci postignuti faktični prihod, preliminiran za celu 1927—1928 god. sa 67·8 mil., iznosi 91%.

Od potrošarine

faktični prihod postignut u prvih sedam

meseci iznosi 99·5% od cele budžetske godine sa 66·9 mil. pengova.

Od carinskih prihoda,

preliminarnih za celu budžetsku godinu sa 102 mil. naplaćeno je približno 90%.

Faktični prihod od neposredne poreze za prvih sedam meseci budžetske godine izneo je 115·9 mil. P. Za celu budžetsku godinu bilo je preliminarno 160·2 mil. pengova. I ovde je već u prvih sedam meseci naplaćeno više od 72%, od celokupne preliminarne.

Sravnjujući faktične prihode s uzakonjenim budžetom 1927—1928 godine, dobivamo ovu tablicu:

	Od 1 jula 1927. do 31 januara 1928.	Budžetski preliminar za 1927/28.	7/12 godišnjeg preliminar
Neposredni porezi	115·9	160·2	93·45
Porez na poslovni promet . . .	87·5	114	66·50
Pristojbe . . .	62	67·8	39·5
Trošarina . . .	59·4	64·9	37·86
Carine	91·4	102	59·5

Isveštaj za mart 1928 pokazuje manjak od 4·6 mil. pengova

Scitovszky Tibor predsednik Madjarske Kreditne Banke, zastupa mišljenje da Madjarska može zauzimati dostojan položaj jedino kao agrarna i industrijska država

U uskršnjem broju »Neue Freie Presse« Tibor Scitovszky generalni direktor Madjarske Kreditne Banke, napisao je članak o budućnosti madjarskog privrednog života, u kojemu se bavi odnosima poljoprivrede i industrije. Isteklo je dugogodišnje primirje između poljoprivrede i industrije, naglašuje Scitovszky, oni koji hoće da dadu kategoričan odgovor na svakodnevno pitanje, treba li da Madjarska ima poljoprivredni ili industrijski karakter ne zastupaju dobro mišljenje, jer poljoprivredni život ne pozna alternative, nego samo kompromise.

Produktivna moć Madjarske industrije približuje se ogromnim koracima produktivnoj moći poljoprivrede. Danas već Madjarska nije u tolikoj meri agrarna država, kao što je pre bila sa svojih 76% zemljoradničkog stanovništva, jer se danas samo 55% stanovništva bavi poljoprivredom. Ova pojava koja svakim danom pokazuje sve veći razvoj, duboko utiče na životne uslove Madjarske. Oni, koji glavni uzrok poljoprivredne krize nalaze u industrijskim zaštitnim carinama, treba da znaju, da je carinska zaštita u Madjarskoj samo tolika kolika je u Italiji, i tek za njome dolaze Nemačka, Poljska, Čehoslovačka, Jugoslavija i Rumunija.

Danas se sve države interesuju za tu prodaju, naročito za izvoz, dakle važno je zadatak Madjarske,

da svom snagom potpomaže izvoznu delatnost u poljoprivredi.

Državna pomoć time manje žrtava staje, što su posednici više zainteresovani u prodaji. A to je ponovo moguće jedino grupisanjem zadruga.

Što se tiče prodaje krompira, luka, zelja i voća, prodaja prva dva artikla putem izvoza teče dosta dobrim pravcem. Prva poslovna godina zemaljskih zadruga koje se bave pomenutim poslovima završila se dosta dobrim uspehom, kako u ekonomskom, tako i u finansijskom pogledu.

Državni sekretar Schandl u krajnjem rezultatu ne nalazi beznadežnim ni unovčenje poljoprivrednog kredita, kao ni izvoznu prodaju agrarnog suviška, a rešenje krize nalazi u grupisanju ekonomskog društva na zadružnoj osnovi.

Kriza madjarske poljoprivrede

Karlo Schandl, državni sekretar vidi u razvoju zadrugarskoga sistema suzbijanje krize

Kriza madjarske poljoprivrede i kao njena posledica, učestalost madjarskog poljoprivrednog života, postaje sve jači i važniji problem u madjarskom ekonomskom životu. Spomenuta kriza nije izolovana pojava. Madjarska po svome agrarnom karakteru oseća potenciran pritisak od slabljenja međunarodne konjunktura za poljoprivredu.

Budapesti Hirlap, kao poluzvanični list, u svome uskršnjem broju predlagao je anketu, i pozvao sve one koji se delom kao naučni ispitivači, a delom kao ekonomski političari bave problemima poljoprivrede, da u njoj uzmu učešća. Ovde izlazi mišljenje Karla Schandla, državnog sekretara, generalnog direktora Zemaljske Centralne Zadruga, jednog od vođa malih posednika, člana vladine stranke.

Drž sekretar Schandl govori ovako: Što se tiče poljoprivredne krize, on njen rasplet vidi u koncentraciji zadruga, što je obična pojava u inostranstvu. Skupoća poljoprivrednog kredita što je jedan od najvažnijih preduslova krize, mogla bi se najsigurnije rešiti u krugu poljoprivrednika, kad bi se po selima pojačale zadruga, kad

bi se te zadruga opskrebile odgovarajućim kapitalima, a s druge strane kad bi se ekonomsko društvo za udovoljavanje kreditnih potreba stavilo na čisto zadružnu osnovu.

U smanjivanju kamatne stope i danas prednjače zadruga; a da bi kamatna stopa mogla biti što jeftinija, potrebno je, da se što više povisi zadružni kapital. Madjarska je u glavnom domovina malih posednika i kada bi svaki posednik doprineo svojim udalom zadružnom pokretu, i kad bi vrednost toga udela iznela u pengovima samo i jedan pengov, plaćajući u obrocima, kapital bi se kreditne zadruga povisio za 50 milijona pengova. Time bi se za snabdevanje kreditom otvorila takova perspektiva, da bi pružala nade da će prestati tužbe koje se sada čuju po celoj državi.

Što se tiče prodaje poljoprivrednih artikala, to je pitanje kredita, jer kad posednik radi s jeftinim novcem, jeftinije može prodavati svoj rod.

Za prodaju grupisanje je potrebno samo tamo, gde privatna trgovina nije dovoljno jaka, da može izvršiti uslove prodaje.

VESTI

U poslednje dve godine industrijska se je proizvodnja pod uticajem carinske tarife digla za 39%. Zemljoradnicima treba objasniti, da im zemlja manje vredi, jer im manje donosi. Kritika poljoprivrede prema industriji u toliko je tačna, što Madjarskoj nije zadatak da preko mere razvija svoju industriju. Zadatak je vlade, da stvori sredstava za hiperprodukciju poljoprivrede. Madjarska sa svojim kulturnim zahtevima i socijalnim dužnostima može uspevati jedino ako se agrarna grana udruži industrijskom.

Zvanični izveštaj ministarstva poljoprivrede o uspehu useva. Izveštaj ministarstva poljoprivrede konstatuje, da se zadocnilo s poljoprivrednim poslovima, zato sejanje proletnih useva, ječma i zobistoji pred završetkom; na sve strane vide se pripreme za kopanje tla, i sejanje krompira i repe. Baštovanski radovi počeli su u veliko. Izveštaj konstatuje zadovoljavajuće prilike.

Madjarski Levante i Cosulich. Adria i Lloyd sklopili su ugovor, za organizovanje jednog novog madjarskog parobrodarskog preduzeća, koje će subvencionisati i madjarska vlada. Ugovor je skopljen sa 50% učešća sa obe strane.

Jednoobrazna bilansa industrijskih preduzeća. Raznose se vesti, da industrijska preduzeća koja patronizuju madjarske velike banke po primeru novčanih zavoda vode pregovore o zgotavljanju bilansa po obrascu. Većina industrijskih grana, sporazumela se u teoriji za praktično izvođenje ovoga plana, poteškoće za sada sastoje se u raznovrsnoj strukturi preduzeća.

Budimpeštanska Trgovačka i Industrijska Komora pokreće zemaljski pokret protiv ukidanja naredbe o prinudnoj nagodi. Poslednja naredba o prinudnoj nagodi koja podiže minimalnu kvotu na 60%, primorala je stručne krugove na ulaganje protesta iz čitave zemlje. Zemaljsko Zajmodavno Udruženje, Trgovačka i Obrtna Komora, Prestoničko Udruženje Trgovaca držali su konferencije, i posebno se bavili ovom pojavom, koju smatraju katastrofalnom, i doneli su odluku, da će protiv nje pokrenuti zemaljski pokret, udruženo s provincijskim komorama, kao i sa svim ostalim trgovačkim in industrijskim interesentima.

Smanjuje se broj preduzeća u madjarskoj tekstilnoj industriji. Postepeno padanje potrošnje osetila su tekstilna preduzeća, broj radnih časova smanjen je od 57 sati na 50, odnosno na 40 časova. Zemaljski Savez Tekstilnih Fabrika bavio se na svojoj poslednjoj konferenciji pitanjem smanjivanja broja tekstilnih preduzeća, premda su mnoge fabrike i pre rešenja obustavile posao. U tom se pogledu može očekivati izvesna promena jedino, ako se u prvom redu poljoprivreda stavi na noge.

Vredno je spomenuti postupak tekstilnih preduzeća s njihovim radnicima, u koliko ni jedan radnik još nije otpušten, šta više, naknadiće se razlika nastala smanjivanjem radnoga vremena s 50%. Ovo je socijalan i human postupak, u koliko radnici ne osećaju krizu, koja je nastala u ovoj grani industrije.

Rumunska je vlada pristala na naplatu potraživanja madjarskih hipotekarnih novčanih zavoda. Na osnovi madjarske-rumunske finansijske konvencije, sklopljen je sporazum izmedju rumunske vlade, štedionica i banaka, prema kojime se do 30. IV. 28, imaju izravnati hipotekarna potraživanja madjarskih novčanih zavoda, uknjižena na imanjima koja leže na rumunskoj teritoriji. U smislu sporazuma sklopljena izmedju zainteresovanih stranaka, sada se popisuju hipotekarna i ostala potraživanja, koja će odobriti madjarski novčani zavodi. Dozvolu za ovo daje Kraljevina Rumunija, odnosno naplatu potraživanja prima na sebe rumunska vlada. U toku nekoliko dana dolazi u Budimpeštu jedna komisija iz Bukurašta, da konačno završi pregovore oko izjednačenja hipotekarnih potraživanja sa madjarskim novčanim zavodima.

Grci i Turci kupuju konje u Madjarskoj. Izmedju poverenika grčke vojske i odnosnih madjarskih krugova vode se pregovori o kupovini 2000 konja. Prema nekim drugim izvorima, i jedna druga vojna komisija pregovara u Budimpešti radi kupovine 1000 konja.

Plasiranje madjarskih hipotekarnih obveznica na londonskom tržištu. Izmedju engleskih i madjarskih vodećih banaka teku pregovori, radi plasiranja madjarskih hipotekarnih obveznica u vrednosti od 50 milijona pengova. U buduću ne bi se javno notirale hipotekarne obveznice, nego bi ih u većim količinama preuzele engleske banke.

Medjunarodna konvencija o sirovoj koži

Zapisnik donesen na ženevskoj međjuradnoj konferenciji za konvenciju o sirovoj koži potpisalo je do sada dvana est država, medju kojima Madjarska i nasledne države. U smislu ugovora sklopljena medju ugovornim državama, uzajamnim je sporazumom dokinuta izvozna zabrana kao i izvozna carina. Madjarski ministar finansija pooštrio je uslove za uzimanje inostranih kredita. Poslednjih nedelja od žana je konferencija u ministarstvu trgovine, u vezi s izgradnjom puteva ministar trgovine izneo je svoj program, u kome je stavio u izgled za najskoriju budućnost poslove velikoga obima, na najveće iznenadjenje i zadovoljstvo sviju zainteresovanih. U toliko je veće zaprepašćenje izazvala vest, koja je poslednjih dana razglašena, a nije demantovana, da ministar nije odobrio program za izgradnju puteva, jer se prema njegovu shvatanju, inostrani kreditni izvori pri današnjim prilikama ne mogu iskoristiti za ovu svrhu. Zainteresovani su, već na konferenciji održanoj s ministrom trgovine, upozorili, da se ova transakcija velikoga stila ne može rešiti tuzemnim kapitalima, jer za ovu svrhu ne stoje na raspoloženju toliko velike svote. U vezi s ovim pitanjem ispostavilo se, da će ministar finansija samo u najhitinijim slučajevima odobriti upotrebu inostranih kapitala.

Svoju robu možete dobro prodati i plasirati, ako je u što rasprostranije listove oglašujete! Stoga skrećemo pažnju svima onim privrednicima, koji rade u relaciji sa Madjarskom da u naš list oglašuju jer je on od jugoslovenskih listova u Madjarskoj najviše rasprostranjen.

Külföldi adósok által kibocsátott váltók értékesítésének nehézségei Jugoszláviában

Weismayer Oszkárnak, az osztrák kereskedelmi és iparkamara tiszteletbeli elnökének, a zagrebi kereskedelmi és iparkamara levelező tagjának, a zagrebi kereskedelmi és iparkamara hivatalos lapjában megjelent cikke, melyet fontos közérdekű vonatkozásra való tekintettel, teljes egészében közlünk.

Jugoszláviában az utóbbi időben rendkívül sok olyan váltó cirkulál, amelyeknél a váltóadós idegen állampolgár és külföldön lakik. Ha egy ilyen váltót az esedékesség napján a megjelölt helyen nem váltanak be, a váltó birtokosa a legnagyobb nehézségek előtt áll és biztosítékok nélkül, a fennálló rendelkezések értelmében, helyesebben azok hiányában, úgyszólván tehetetlen külföldi adóssával szemben.

A jugoszláv váltójogi eljárás értelmében a váltó a váltóbeli adósokkal szemben a fizetési hely szerint illetékes bíróságnál peresíthető, akár külföldi az adós, akár belföldi. A váltóbirtokos egy perrel kieszközölheti a fizetési meghagyást, s a kielégítésre irányuló ítéletet az összes váltóadósokkal szemben, tekintet nélkül arra, hogy lakhelyük külföldön van-e vagy belföldön. Külföldi adóssal szemben azonban a váltó birtokosa csak akkor elégítheti ki követelését, ha az ítéletet kimondó állam és azon állam között, melynek területén az ítélet végrehajtandó, kölcsönös bírói és jogsegélyre vonatkozó megegyezés áll fenn. Sajnos, az egymással jogviszonyban lévő államok száma erre vonatkozó megállapodások hiányában igen korlátozott; általános nemzetközi megegyezés és gyakorlat a kölcsönös bírói és jogi segély tekintetében egyáltalán nem áll fenn. Ami Jugoszláviát illeti, csupán Csehszlovákiával és Lengyelországgal áll jogviszonyban. Az olasz igazságügyminiszter az 1879. évi egyezményt rendeleti úton kiterjesztette ugyan az S. H. S. államra is, ezáltal azonban csak fokozta a helyzet bizonytalanságát, miután alkotmányos államban a két állam viszonyára ily döntő fontosságú megegyezést rendeleti úton szabályozni nem lehet.

A korlátlan nemzetközi váltóforgalom egyik legfontosabb előfeltétele a nemzetközi pénz- és áruforgalomnak.

Ez a váltóforgalom nem működhetik zavartalanul, ha a fizetési helyen hozott ítélet idegen államban nem hajtható végre.

A mai helyzetet legjobban egy példával illusztrálhatnánk. Tegyük fel, hogy Jugoszláviában valakinek váltó van birtokában jugoszláviai fizetési hellyel,

jugoszláviai elfogadóval, magyarországi kibocsátóval és ausztriai forgatóval. A felsorolt államok egymással jogviszonyban nincsenek. Tehát ha a váltót az esedékesség napján nem váltják be, a váltóbirtokos perel és ítéletet eszközöl ki az összes bel- és külföldi adósokkal szemben a fizetési hely szerint illetékes belföldi bíróságnál. Ez az ítélet azonban csak a belföldi elfogadóval szemben hajtható végre, az ausztriai forgatóval és a magyarországi kibocsátóval szemben nem, mivel a szóbanforgó államok között nem állnak fenn szerződések kölcsönös bírói és jogi segélyek tekintetében. A belföldi elfogadót és a kibocsátót, valamint a forgatót Magyarországon és Ausztriában egyidőben perelni lehetetlen, már csak azért is, mert a keresethez a törvény értelmében az eredeti váltót kell csatolni. Viszont, ha az elfogadó a külföldi kibocsátó, illetve forgató elleni pert az illető államok bíróságainál csak akkor teszi folyamatba, amikor a belföldi bíróságtól már jogerős ítélet van a kezében, könnyen kiteszi magát annak, hogy időközben a kibocsátó elleni keresete elévül. Feltéve, hogy a bíróságok Magyarországon, illetve Ausztriában arra az álláspontra helyezkednének is, hogy az elévülés a Jugoszláv bíróságnál való perfelvétellel megszakad, gyakorlati jelentősége nem volna, miután az ítélet kölcsönös bírói és jogsegélyre vonatkozó szerződés hiányában nem hajtható végre.

A jogi helyzet azon külföldi váltóbirtokosra nézve, akinek állama váltóadósá-

nak államával szemben jogviszonyban nincs, természetesen ugyanaz.

Hogy a váltóforgalom nemzetközi fontosságának megfelelő helyzet teremtsék, szükséges volna, hogy a Népszövetség megállapodást hozzon létre, amelyhez a kebelébe tartozó és a rajta kívül álló államok egyaránt hozzájárulnának. Ennek a megállapodásnak

kötelezőleg kellene kimondania, hogy azoknak az államoknak, amelyek a megállapodáshoz hozzájárulnak, váltóügyi fizetési meghagyásaik kölcsönösen jogerősek és végrehajthatók legyenek.

A váltójogi peres eljárást pedig, amennyiben a létesítendő megállapodás nem határozná meg, hogy az összes váltóbeli adósok a fizetési hely szerint illetékes bíróságnál perelhetők, megfelelően ki kellene cserélni. Ez a kölcsönös kötelezettség abban az esetben bírna érvénnyel, ha a szerződő felek között kölcsönös bírói és jogi segélyre vonatkozó egyéb megállapodás nem létesült.

Az 1923. évi szeptember hó 24-én létrejött Népszövetségi egyezmény szól a választott- és tőzsdebírói ítéletek kölcsönös végrehajtásáról. Ehhez a megállapodáshoz 24 állam járult hozzá s ezek közül 14, köztük Anglia, Németország, Olaszország és Belgium már ratifikálta. Ha a Népszövetség megértést tanúsít a tőzsdei és választottbírói ítéletek kölcsönös végrehajtásának biztosítása iránt, álláspontjához híven a váltók peresítésének megkönnyítése is feladata volna, annál inkább, miután a keresztülvitel megkönnyítéséhez nagyban hozzájárul az a körülmény, hogy a váltótörvény lényeges intézkedései majdnem minden államban azonosak.

A vajdaság pénzügyi viszonyai

Az Újvidéki Kereskedelmi és Iparbank közgyűlési jelentése behatóan foglalkozik a jugoszláv pénzügyi és gazdasági helyzettel, különös tekintettel a Vajdaságra.

A jelentés szerint a termés bűzában gyenge, tengeriben rossz, komlóban pedig egyenesen katasztrofális volt.

Ennek folyományaként jelentős visszaesés állott be a gabonaneműek exportjában, valamint a takarékosagra utalt közönség fogyasztóképesége terén is.

A stagnáció ipari téren elsősorban a malmoknál érezhető, melyek kapacitásuknak felét is alig tudják kihasználni. 1925. óta Jugoszláviában 15 malom szüntette be működését és 26 került csödbe napi 200 vagón őrlelőképeséggel.

Örvendetes jelenség, hogy a dinár az idei gyenge termés dacára is megtartotta stabil árfolyamát. A túlnyomóan rövid lejáratú kölcsönöket a külföldi

tőke egyre növekvő készséggel bocsátja az ország rendelkezésére és ezáltal a belföldi hitelélet terén is kedvező légkör teremtődött. A kamatviszonyok csökkenése egészséges hitelfeltételek kialakulására mutat.

Panaszkodik a jelentés a mostohán megszabott hitelkeretek miatt. A bankjegyforgalom túlnyomó része az államgazdaság rendelkezésére áll, csak 30%-a szolgálja a magángazdaság érdekeit.

A Vajdaság községeit érzékenyen sújtják azok a közhatósági intézkedések, melyek a falusi takarékpénztárakat és a mezővárosok kisebb-nagyobb pénzintézeteit szabad mozgásukban akadályozzák. E kis intézetek létszáma állandóan csökkenőben van. A pénzintézeti egyesülés által az 1913. és 1926. év adatairól összeállított gyűjtőmérleg szerint 1913-ban a Vajdaság mai területén 161 pénzintézet működött a jelenlegi 119-el szemben.

Jugoszlávia és Olaszország gazdasági viszonya olasz megvilágításban

Olasz részről olasz-jugoszláv bank felállítását sürgetik

A Corriere Della Sera április 4-i száma feltűnést keltő cikkben számol be az olasz-jugoszláv gazdasági kapcsolatokról. Előrebocsátja, hogy a jugoszláv-olasz gazdasági viszony megértéséhez statisztikai adatok szükségesek. Jugoszlávia 1927. évi exportjának egyharmada esik Olaszországra, másszóval

Olaszország Jugoszlávia kivitelében az első helyet foglalja el.

Ezzel szemben Olaszország Jugoszlávia behozatalában Ausztria és Csehszlovákia után csupán a harmadik helyen következik. Az összehasonlításból még az is kitűnik, hogy

Jugoszlávia Olaszországba való kivitelének értéke kétszeresen múlja felül az Olaszországból való behozatal értékét, vagyis az Olaszországba irányuló kivitel a jugoszláv külkereskedelmi mérleg legjelentősebb aktív tétele.

Ennek ellenére Olaszország Jugoszláviába irányuló kivitele az 1926. évi 13,8%-ról 12,98%-ra csökkent, ugyanakkor, amikor Itália legerősebb versenytársa, Németország a jugoszláv behozatali lista hatodik helyéről a negyedikre tört elő.

E statisztikából kitűnik, hogy Itália, az áldatlan geográfiai viszonyok ellenére, mily fontos helyet tölt be Jugoszlávia külkereskedelmi forgalmában, főleg ami a kivittelt illeti, természetes volna tehát, hogy a jugoszláv behozatal legtekintélyesebb része Olaszországra essék. Hogy ez még sincs így, azért a cikkíró azt az Olaszországot hibáztatja, amelynek Jugoszláviában sem az export fejlesztésére alkalmas kereskedelmi szerve, sem az exportot finanszírozó bankja nincs.

Olaszország nem érdeklődik eléggé Jugoszlávia iránt

és vannak cégek, melyek nem látzanak tudomást venni Jugoszlávia létezéséről és képviselőik Jugoszlávia részére Bécsben vagy Triesztben székel.

Ilyen körülmények között a jugoszláv piac megszervezése, a vevőkör kiterjesztése lehetetlen ugyanakkor, amikor a

német és cseh cégek képviselőikkel elárasszák Jugoszláviát.

Olaszországnak sem Beogradban, sem Zagrebben egyetlen bankja sincs, az olasz be- és kivitel finanszírozása idegen bankok kezében van.

A viszonyok javulásának legnagyobb akadálya azonban a cikk írója szerint az a tény, hogy az olasz kereskedelem Jugoszláviában nem élvez kellő szabadságot, mert még azoknak a jugoszláv cégeknek is, melyek Olaszországgal dolgoznak, mindenféle akadályokat gördítenek az útjukba. Berri úr, a Corriere Della Sera beogradi utódosítója szerint, az olasz áru ellen szervezett propaganda folyik, és az olasz cégeket még akkor is mellőzik, ha ajánlatuk az összes benyújtóknál előnyösebb. A cikk végül a jugoszláv közvéleményhez fordul és felhívja a figyelmét azokra az előnyökre, melyek Jugoszláviára az Olaszországgal való jó gazdasági viszonyból származnának, miután a barátsági szerződés csak akkor ér valamit, ha a mindennapi életben is megnyilvánuló őszinte szimpátia hatja át.

A cikkel kapcsolatban jugoszláv mértékadó helyen úgy vélekednek, hogy

annak kétségtelenül helyes megállapításaiért egyedül Olaszország felelős.

Az olasz sajtó legnagyobb része még ma is úgy állítja be a helyzetet és publikumának azt szuggerálja, mintha Jugoszlávia nem is léteznék, azt „lehetetlen alakulatnak” minősíti, és állandóan csak gyalázkodó hangon emlékezik meg róla.

Téves a cikknek az az állítása, hogy az olasz cégeket Jugoszláviában elnyomják,

ellenkezőleg, ugyanakkor, amidőn az olaszok Jugoszláviában a legteljesebb szabadságot élvezik,

az Itáliában működő jugoszláv cégek állandó kellemetlenkedéseknek vannak kitéve.

Ezért nem az olasz nép, hanem a rendszer és a szellem felelős, Olaszország tehát magára vessen, ha Jugoszlávia importjában nem áll az őt megillető helyen.

Angol lapvélemény Jugoszlávia gazdasági és pénzügyi helyzetéről

A Manchester Guardian Commercial március 29-i száma hosszabb cikket közöl Jugoszlávia gazdasági és pénzügyi helyzetéről, melynek súlyát elsősorban az adja meg, hogy az angol tőke az utóbbi időben feltűnő érdeklődést mutat Jugoszlávia irányában. A cikk összefoglalja Jugoszlávia gazdaságpolitikai eredményeit az egyesüléstől a mai napig és mindenekelőtt, erőteljesebb és nagyobb arányú fejlődés szükségességére mutat rá, miután ehhez, véleménye szerint, a megfelelő természeti előfeltételek adva vannak s csupán a külföldi tőke hozzájárulása hiányzik.

Ismerteti a cikk a Nemzetibank és a Jelzálogbank szerepét és működését és a pénzvviszonyok egészséges mederbe való terelésének előfeltételeként a kisebb pénzintézetek fúzióját szabja meg.

Részletesen foglalkozik azután a mezőgazdaság helyzetével. Ennek a hivatalos szervek ily irányú törekvései ellenére sincs módja a többtermelés előmozdításához szükséges és elengedhetetlen olcsó hitelhez jutni. Megemlékezik a legutóbbi vízáradásokról, melyek éppen a legtermékenyebb vidékeket sújtották s éles kritikát gyakorol ezzel kapcsolatban a kormány vízszabályozási programja felett, amelynek elégtelensége megakadályozza a termés értékesítését, holott az elmúlt év költségvetési mérlege megmutatta, mily káros az államháztartásra a mezőgazdaság elhanyagolt állapota. Véleménye szerint egy jó esztendő megjavított mezőgazdasága egyensúlyba hozná az állami bevételek és kiadások közt mutatkozó hiányt, és megfelelő termés esetén az egész deficitet eltüntetné. Új külföldi hitellel a gazda olcsó pénzhez jutván, lecsapolthatná az árterületeket, kiszáríthatná a mocsarakat, egyszóval termővé tehetne hatalmas területeket, melyeket ma a vízáradás állandó veszélye parlagon hevertet.

Megemlékezik a lap a jelenleg tárgyalások alatt álló újabb külföldi kölcsön lekötéséről, mely elsősorban a posta- és távírdügyi minisztérium kábelberuházásainak céljaira szolgálna. Jugoszlávia ugyanis a párizsi konferencián kötelezte magát, hogy a meglévő nemzetközi kábelvonalakat rendbehozza és felállítja azokat, melyek Közép-Európát a Kelettel összekötik.

A posta- és távírdügyi minisztérium által erre a célra előirányzott beruházások értéke egy millió font sterlingre tehető. A cikk végül annak a reménynék ad kifejezést, hogy Jugoszlávia erőteljes fellendülése a már folyósított és még lekötésre váró külföldi kölcsön hatása alatt rövidesen megindul.

CRIVVENICA

HOTEL THERAPIA

HOTEL MIRAMARE

Legelsőrangú ház. közvetlenül a tengerparton,
Magyar konpha, tánc, koncertek, tökéletes komfort.

MÉRSÉKELT ÁRAK

HIREK

Jugoszláviában pénzügyi központ alakul. Belgrádból jelentik: a beogradi bankkegyesület lépéseket tett a kormány-nál pénzügyi központ felállítása iránt, melyet hasonló külföldi intézmények mintájára terveznek.

A jugoszláv vasútépítkezések. Milosavljević tábornok, jugoszláv közlekedésügyi miniszter a parlamentben expozét tartott a jugoszláviai vasúti hálózat kiépítéséről. A folyó évben összesen 159 km. új vasútvonalat fog Jugoszlávia építtetni. Lengyelországban további 165 km. részére rendelt Jugoszlávia síneket. Ezeket a Karlovác—Susak, Belgrád—Vinkovci és Berovnica—Rakek közötti vonalakon fogják felhasználni. A Belgrád—Zágráb, illetve a Belgrád—Novska közötti kettős vágány még ebben az évben el fog készülni. Az Adria-Vasút Belgrádból Ripanj—Lazarevac—Kragujevac—Mitrovica—Podgoricán át Kotorba fog vezetni.

A svéd gyufatröszt kölcsönajánlata Jugoszláviának. Belgrádból jelentik: a Svéd Gyufagyárak Szövetsége az állami monopólium igazgatóságának 12 millió dolláros kölcsönt ajánlott fel 6½%-os kamat mellett, 90%-os kibocsátási árfolyamon.

Emelkedik a jugoszláv széntermelés. Hivatalos belgrádi jelentés szerint a jugoszláv széntermelés az 1926. évi 414.100 tonnával szemben 1927-ben 474.600 tonnát tett ki. A múlt évi széntermelés eredménye tehát 35%-kal múlja felül a békeprodukción. Az emelkedés főleg a boszniai bányák múlt évi termelési kapacitásának növekedésére vezethető vissza.

A jugoszláv kábelmunkálatok kiadása. Belgrádi jelentés szerint a postaügyi minisztérium által május 5-re kiírt kábelmunkálatok második árlejtésén az érdekeltek harca még élesebbnek ígérkezik az eddigieknél, miután időközben új pályázók jelentkeztek.

A montenegrói erdők iránt az utóbbi időben nagy érdeklődés mutatkozik, különösen az angol tőke részéről. Jugoszlávia ugyanis angol bankokkal tárgyalásokat folytat 14 milliárd dináros kölcsön ügyében, melyet kizárólag vasútépítésre fognak felhasználni. A Belgrád—Cattaro közötti vasút Montenegrót fogja átszelni, és így az ottani erdőterületek kihasználását lehetővé fogja tenni. Itt említjük meg, hogy a Gorski Kotar területén mintegy 30.000 hektár állami erdőterületet közlekedési utak hiányában nem lehet kitermelni. Az erdészeti minisztérium most elhatározta, hogy 50 km. erdei utat építtet 3-5 millió dinár költséggel.

Az A. E. G. egy milliárd dinár áruhitelt ad Jugoszláviának. Belgrádból jelentik, hogy az A. E. G. megbízottja és a jugoszláv közlekedésügyi miniszter között egy milliárd értékű áruhitelre vonatkozó tárgyalások vannak folyamatban. Ezen összeg erejéig az A. E. G. gépeket, valamint vas- és villamoscikkeket szállít a jugoszláv kormánynak.

Jugoszláv közszállítási hirdetémények.

(Objave jugoslovenskih javnih dobava.)

UTÁNNYOMÁS TILOS. — PREŠTAMPAVANJE JE ZABRANJENO.

Általános tudnivalók. Az alanti pályázati hirdetmények részletes feltételeit (rajzokat, mintákat) a budapesti szerb-horvát-szlovén királyi kereskedelmi képviselőlet kívánatra — sürgős esetekben távirati úton is — beszerzi.

Belföldi pályázók 5%, külföldiek 10% óvadékot tartoznak letenni. Fenti képviselőlet a magyar cégek kívánságára Budapesten nyújtott bankgarancia ellenében az óvadéknak a pályázatot hirdető hatóság, illetve intézménynél való letételéről gondoskodik. A szükséges vám-, fuvar- és egyéb információkkal ugyancsak fenti képviselőlet szolgál, amely kívánatra elvállalja az ajánlatok szerb (horvát) nyelven való kidolgozását és benyújtását is.

I. Vas- és fémipar, gépek, közlekedési eszközök, villamossági és műszaki cikkek.

(Željezna i metalna industrija, mašine, prevozna sredstva, elektr. i teh. pribor.)

208. **Vasmegmunkáló gépek.** Határidő: május 2. Hirdeti: Ipari Szakiskola Igazgatósága, Tuzla. 201. sz.

209. **Komplett kalorikus centrálé.** Határidő: május 18. Hirdeti: Az Állami Monopóliumok Igazgatósága, Ipari Osztály. 3.365. I. M. sz.

210. **Köcsi postacsomagok szállítására,** 6 db. Határidő: április 21. Hirdeti: Posta- és Táviratigazgatóság, Novisad. 28.101/1928. sz.

211. **Postaszekrények.** Határidő: április 26. Hirdeti: Posta- és Táviratügyi Minisztérium, Gazdasági Osztály.

212. **„Säulenhaspel“,** 3 db. teljes felszereléssel, motorral, ki- és bekapcsolóval. Határidő: április 18. Hirdeti: Állami Bányák Igazgatósága. 2.733. 1928. sz.

213. **Postaszekrények,** 300 db. közép-nagyságú, 800 db. kisebb fajta. Határidő: április 28. Hirdeti: Posta- és Táviratügyi Minisztérium, Gazdasági Osztály. 4.457. szám.

214. **Villamos emelők.** Határidő: április 21. Hirdeti: Állami Dohányjövődék Igazgatósága, Nis, Ipari Osztály. 4.053. I. M. sz.

215. **Száraz elem.** T. 2. 6.000 db., T. 6. 500 db. Határidő: május 2. Hirdeti: Posta- és Táviratügyi Minisztérium, Gazdasági Osztály, Beograd. 7.012. szám.

216. **Izolátor** nagyobb mennyiségben. Határidő: május 10. Hirdeti: Harmadik Hadtest Mérnöki Osztály. 1.467. szám.

217. **Súlyok,** kövek szétverésére, 3.000 m³. Határidő: május 4. Hirdeti: Kereskedelmi Képviselőlet, Rumă. 2.371/1928. sz.

218. **Szívócső** gőzkazánok táplálására, 2 db. Határidő: május 2. Hirdeti: Állami Bányák Vezérigazgatósága, Beograd. 3.120/1928. sz.

219. **Izolátor,** 130.000 db. Határidő: április 25. Hirdeti: Posta- és Táviratügyi Minisztérium, Gazdasági Osztály. 1.170. sz.

II. Textil- és bőripar.

(Tekstilna i kožna industrija.)

220. **Lóokróc,** 20.000 db. Határidő: április 30. Hirdeti: Hadiügyminisztérium Technikai Osztálya, Beograd. 4.635. A. C. sz.

III. Építkezés.

(Gradjevine.)

221. **Épület rádióállomás elhelyezésére,** Skoplje. Határidő: május 10. Hirdeti: Harmadik Hadtest, Mérnöki Osztály. P. Br. 343. sz.

222. **Portlandi cement,** 300 tonna. Határidő: április 17. Hirdeti: Állami Bányagazgatóság, Veleje. 2.833. sz.

IV. Vegyesek.

(Razno.)

223. **Karton,** fehér 82.000 kg., sárgás 259.500 kg. alábbi dohánygyárak részére: Nis, Sarajevo, Banjaluka, Ljubljana, Travnik, Mostar. Határidő: április 24. Hirdeti: Állami Dohányjövődék Igazgatósága, Beograd. 7.463. E. M. sz.

224. **Köszén,** 27 vagon. Határidő: május 2. Hirdeti: Állami Selyemgyár Igazgatósága, Novisad. 1.233/1928. sz.

225. **Koksz,** 300 tonna. Határidő: május 1. Hirdeti: Állami Bányák Igazgatósága, Beograd. 3.067/1928. sz.

226. **Petróleum,** 10.170 kg. Határidő: április 23. Hirdeti: Drini Hadtest Intendaturája, Valjevo. 3.163. E. Sz. sz.

ADRIAI BIZTOSÍTÓ TÁRSULAT KIRENDELTSÉGE

Juskovits Artur Budapest, VII., Izabella-u. 8. — Telefon: 115-21, 115-22.

ALAPÍTVA: 1838-BAN

ÖSSZVAGYON: 600 MILLIÓ LIRA

ÉLETBIZTOSÍTÁSOK, NYUGDÍJ-, HOZOMÁNY-, GYERMEK-, TANULMÁNYI-, FŐISKOLAI-, TŰZ-, MEZŐGAZDASÁGI-, JÉG-, ÜVEG-, SZÁLLÍTMÁNY-, BALESET-, SZAVATOSSÁGI ÉS EGYÉB BIZTOSÍTÁSOKAT A LEGJUTÁNYOSABBAN ÉS AZONNAL KÖTŐK

Mielőtt életbiztosítást kötne kérien árajánlatot

S. H. S. Folyamhajózás

NYÁRI MENETREND.

DARABÁRU FORGALOM.

Beograd—Wien—Regensburg között:

Nap	Hegymenet		Km.	Állomás	Km.	Völgymenet		Nap ^a
	Érk.	Ind.				Érk.	Ind.	
Kedd Péntek	de	3 de	4	Beograd ..	4	dut	—	Csüt. Vasárn.
	"	"	103	Zemun	103	dut	dut	
	"	"	103	Titel	103	de	dut	
	dut	dut	103	Novi Sad..	44	—	de	
	"	"	44	Novi Sad..	35	dut	—	
Szerda Szomb.	de	de	46	Ilok	35	dut	dut	Szerda Szomb.
	"	"	35	Bezdán....	24	dut	dut	
	dut	dut	24	Mohács....	200	dut	dut	
	"	"	22	Mohács....	200	—	de	
	de	de	200	Budapest..	60	de	dut	
Csüt. Vasárn.	—	de	60	Szob	60	—	de	Kedd Péntek
	de	de	60	Szob	60	dut	—	
	dut	dut	60	Komarno ..	102	dut	dut	
	de	de	102	Bratislava	60	dut	—	
	dut	dut	102	Bratislava	60	de	de	
Szerda Szomb.	—	de	60	Wien	206	de	3	Szerda Kedd
	dut	dut	60	Linz	91	dut	dut	
	de	de	91	Passau	153	dut	5	
	dut	dut	153	Passau	153	dut	4	
	de	de	153	Regensburg ..	153	dut	4	

ÉRVÉNYES 1928. MÁRCIUS 15-TŐL.

Beograd—Radujevac—Lompalanka—Rusesuk—
Giurgiu—Braila—Galac között:

Nap	Völgymenet		Km.	Állomás	Km.	Hegymenet		Nap
	Érk.	Ind.				Érk.	Ind.	
Kedd	—	4 de	18	Beograd ..	18	dut	—	Vasárn.
	de	de	14	Pančevo ..	14	dut	dut	
	—	—	9	Ritopek ..	9	dut	dut	
	de	de	16	Grocka ...	16	de	de	
	de	de	4	Smederevo	4	de	de	
Szerda	dut	dut	11	Kovin	11	de	de	Szomb.
	dut	dut	44	Dubravica	44	de	de	
	de	de	18	Gradiste ..	18	dut	dut	
	de	de	23	Golubac ..	23	dut	dut	
	de	de	28	Dobra	28	de	de	
Csüt.	dut	dut	32	D. Milanovac	32	de	de	Péntek
	dut	dut	1	Tekija	1	de	de	
	dut	dut	21	Orsova	21	—	3	
	—	4 de	47	Kladovo ..	47	dut	—	
	de	de	10	T. Severin	10	dut	dut	
Péntek	de	de	12	Br. Palanka	12	de	de	Szerda
	dut	dut	8	Mihajlovac	8	de	de	
	dut	dut	109	Prahovo ..	109	—	4	
	dut	dut	248	Radujevac	248	dut	—	
	de	dut	2	Radujevac	2	dut	—	
Szomb.	dut	dut	2	Lompalanka ..	2	dut	dut	Kedd
	dut	dut	323	Rusesuk ...	323	dut	dut	
	—	dut	21	Giurgiu ..	21	de	de	
	de	de	21	Braila	21	de	de	
	dut	—	21	Galac	21	dut	—	

FELVILÁGOSÍTÁSSAL SZOLGÁLNAK KÉPVISELETEINK:

Regensburg Wienerstrasse N. 5. Tel. 3604.	Passau Kl. Klingerg. 3. Tel. 290.	Linz Unt. Donaulände 26. Tel. 2075.	Wien II. Lassing-Leithnerplatz 4. Tel. R. 47—3—42 és 44—1—44.	Bratislava Sturova ulica 6/c Tel. 979.	Nové-Komarno Tel. 10.	Budapest, V., Ujpesti-rakpart Tel. Lipót 913—09.
--	--	--	---	---	---------------------------------	---

Budapest, 1928. március hó.

AZ S. H. S. FOLYAMHAJÓZÁS
IGAZGATÓSÁGA.

Beograd, Karadjordjeva 30.
Tel. 40—74 és 20—15.

Az S. H. S. királyság idegenforgalmi irodája

Telefon: J. 419-34. BUDAPEST, ROYAL-SZÁLLÓ Sürgőnycím: Royalmenet

Díjtalanul szolgál felvilágosítással minden utazási ügyben

A jugoszláviai mintavásárok képviselője!

S. I. ARNHEIMCarsko-Kraljevski Dvorski Dobavljač
BUDAPEST.

Telefon: Lipót 908—97, 909—31.

Fabrika: V., Árbóc-utca 3.

Gradsko skladište: V, Erzsébet-tér 17.

Telefon: Teréz 39—46.

PROIZVODI: Kase obezbedjene od požar i provala,
pancer-sobe, safedeposite, neprogorive ormaze za
knjige i isprave.**„VULKAN“**

FABRIKA STROJEVA DIONIČARSKO DRUŠTVO

Adresa za
telegramme:
VULKANUS
BUDAPESTBUDAPEST,
V., VÁCI-ÚT 66.Telefon:
L 906—02
L 906—28.**FABRIKATI:**

ALATSKE MAŠINE

za fabrikaciju:

artikla en masse,

opštu fabrikaciju strojeva,

za željezničke radionice,

topionice,

presovane i kovne radove,

radionice za preradjivanje lima,

gradnje brodova,

fabrike vagona,

fabrike automobila,

radnje cijevi,

strojeve za kovanje kotlova,

gradnje mostova i željezne konstrukcije,

kao i za radionice za izradu drva.

TRANSMISIJE.

**DUBROVAČKA
PAROBRODSKA PLOVIDBA A. D.**

(»RAGUSEA« GŐZHAJÓZÁSI R.-T.)

DUBROVNIK (Ragusa). Távirati cím: Ragusea Dubrovnik.

HAJÓJÁRATOK:

KOTOR—DUBROVNIK—TRIESTE

SPLIT—DUBROVNIK—KOTOR

DUBROVNIK—BARI

SUSAK—SPLIT—DUBROVNIK—KOTOR

Luxus-gyorshajók. — Minden kényelem. — Elegáns éttermek és szalonok. — Luxus-kabinok. — Elsőrangú konyha. — Mérsékelt árak.

KÉPVISELI:

Szerb-Horvát-Szlovén királyi Kereskedelmi Képviselet

Budapest, V., Vilmos császár-út 26. Telefon: T. 103—19.

**JADRANSKA PLOVIDBA
D. D. SUŠAK**

(ADRIAI TENGERTHAJÓZÁSI R.-T. SUŠAK)

Az Adriai tengeren tart fenn hajójáratokat, úgy személy-,
mint áruforgalomra és pedig a következő vonalakon:**Sušak, Dubrovnik, Kotor, Bar**

továbbá a dalmát tengerpart minden egyéb kikötőjében.

Közlekedik továbbá a

**Sušak, Triest, Velence, Valona, St. Quarants,
Korfu, Patros és Szaloniki relációban.**

Képviseli:

Szerb-Horvát-Szlovén kir. Kereskedelmi Képviselet

BUDAPEST, V., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 26. — TELEFON: TERÉZ 103—19.